

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหา และข้อพิจารณา

ทางกฎหมายลักษณะพยานหลักฐานในการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

การกันผู้ต้องหาเป็นพยาน ยังมีปัญหาและข้อพิจารณาในทางกฎหมายลักษณะพยานหลักฐานในหลายประเด็น ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อพิจารณาเหล่านั้น โดยอ้างอิงจากคำพิพากษาฎีกาเป็นหลัก อีกทั้งจะได้ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ในการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน ตลอดจนเหตุผลในการรับฟังคำเบิกความจากบุคคลที่ถูกกันไว้เป็นพยาน

4.1 ปัญหาในการรับฟังคำเบิกความที่เกิดจากการกันผู้ต้องหาเป็นพยาน

การรับฟังคำเบิกความที่เกิดจากการกันผู้ต้องหาเป็นพยานนั้น โดยส่วนใหญ่แล้ว แนวบรรทัดฐานของศาลฎีกาของไทยถือหลักว่า คำเบิกความของบุคคลเหล่านั้นรับฟังได้ แต่มีน้ำหนักน้อย ดังนั้น จึงต้องรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่น ถึงจะลงโทษจำเลยได้ โดยผู้เขียนจะได้วิเคราะห์ในแง่ของกฎหมายลักษณะพยานจากคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้

4.1.1 คำพิพากษาฎีกา ที่ 5244/2539

ตามคำพิพากษาฎีกานี้ ข้อเท็จจริงโดยสรุปแล้วมีใจความว่า ในคดีนี้ จำเลยที่ 1 เป็นผู้ใช้ จ้างวาน ให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และนายบรรจบ นิลห้อย ไปฆ่าผู้ตาย โดยทั้งหมดได้มีการวางแผน และเตรียมการกันเป็นอย่างดี ในวันเกิดเหตุ จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และ นายบรรจบ นิลห้อย ได้ลงมือฆ่าผู้ตายจนถึงแก่ความตาย ต่อมา พนักงานสอบสวนได้จับกุมจำเลยที่ 1 ได้ แต่จำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธ ส่วนจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ได้ให้การรับสารภาพสำหรับนายบรรจบ นิลห้อย ซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยนั้น พนักงานสอบสวนได้กันไว้เป็นพยาน โดยมีการสอบปากคำและรับฟังคำเบิกความของนายบรรจบมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการลงโทษจำเลย และยังมีการนำสืบพยานหลักฐานอื่นอีก จึงสนับสนุนให้คำเบิกความของนายบรรจบมีน้ำหนักน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ได้จ้าง วาน ใช้ ให้นายบรรจบกับพวกไปฆ่าผู้ตาย เมื่อนายบรรจบกับพวกได้ฆ่าผู้ตาย จำเลยที่ 1 จึงต้องมีความผิดตามที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัย

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ จ้าง วาน ให้ผู้อื่น กระทำ ความผิดจึงลงโทษจำเลยที่ 1 ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(4) ประกอบมาตรา 84 ลงโทษประหารชีวิตตามที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยมา พิพากษายืน

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น มีปัญหาที่จะวิเคราะห์ ดังนี้

1. เหตุที่โจทก์สามารถอ้างนายบรรจบมาเป็นพยานฝ่ายโจทก์ได้ ทั้งๆ ที่ นายบรรจบเป็นผู้ร่วมกระทำผิดด้วยนั้น เนื่องจากว่า ในคดีนี้ พนักงานสอบสวนได้กัน นายบรรจบไว้ เป็นพยาน ทำให้นายบรรจบไม่ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีนี้ด้วย จึงไม่ต้องห้ามตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 232 ที่บัญญัติว่า ห้ามโจทก์อ้างจำเลยเป็นพยาน เมื่อนายบรรจบไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยแล้ว โจทก์จึงสามารถอ้างนายบรรจบมาเป็นพยานโจทก์ ได้ นอกจากนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก็ได้มีบทบัญญัติใดที่ห้ามมิ ให้พนักงานสอบสวนกันตัวผู้ต้องหาที่เป็นผู้ร่วมกระทำผิดเป็นพยาน ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวนได้กันตัวนายบรรจบเป็นพยานในคดีนี้ จึงมีสิทธิทำได้โดยชอบ ไม่ขัดต่อกฎหมายแต่อย่างใด คำเบิกความของนายบรรจบจึงสามารถรับฟังได้

2. ในคดีนี้ โจทก์ไม่สามารถอ้างจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 มาเป็นพยานโจทก์ได้ เนื่องจากโจทก์ได้ฟ้องจำเลยดังกล่าวมาในคดีเดียวกัน จึงต้องห้ามตามมาตรา 232 ดังนั้น โจทก์จึงอ้างจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 มาเป็นพยานขัดทอดจำเลยที่ 1 ไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดี โจทก์สามารถนำสืบถึงบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ที่ได้ให้การ ขัดทอดจำเลยที่ 1 มาเป็นพยานสำคัญของโจทก์ได้ ซึ่งบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนนี้ สามารถนำมารับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ เพราะไม่มีกฎหมายใดที่ห้ามมิให้รับฟังคำให้การในชั้น สอบสวน แต่จะรับฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้แค่ไหน เพียงใดนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่งอีกทั้งคำให้การ รับสารภาพของจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 พนักงานสอบสวนก็ได้สอบปากคำโดยที่ไม่ได้มีการชู่ เชิญ หลอกลวง หรือใช้กำลังบังคับแต่อย่างใดในอันที่จะเป็นการขัดต่อกฎหมายมาตรา 226 ดัง นั้น การสอบปากคำจำเลยนั้น จึงไม่ขัดต่อกฎหมาย ศาลสามารถรับฟังได้ นอกจากนั้น บันทึกคำให้การที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ได้ให้การขัดทอดจำเลยที่ 1 นี้ เมื่อมาถึงชั้นศาล สิ่ง ที่เรียกว่าเป็นคำขัดทอดของผู้ต้องหาเวลาที่มานำสืบในศาล คือ พนักงานสอบสวนที่ได้ เป็นคน จดบันทึกทั้งหมด จึงถือว่า พนักงานสอบสวนเป็นพยานบอกเล่า เพราะพนักงานสอบสวนเป็นผู้ บันทึกคำให้การต่าง ๆ ไว้ โดยเป็นการรับฟังมาจากคำบอกเล่าของจำเลยอีกทอดหนึ่ง เมื่อเป็น

พยานบอกเล่า แต่ศาลก็สามารถใช้ดุลพินิจรับฟังได้ เพราะในบางครั้งพยานบอกเล่านี้ก็มิมีน้ำหนักให้น่าเชื่อถือ และมีคุณภาพดี อีกทั้งยังได้ให้การไว้ในระยะที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วย

3. เหตุที่ในคดีนี้ไม่ได้มีการกันผู้ต้องหาที่มีความผิดด้วยตนเองเป็นพยาน ก็เนื่องจากว่า โดยหลักแล้ว ในการกันตัวผู้ร่วมกระทำผิดเป็นพยานนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ไม่ได้กระทำความผิดถึงขั้นที่อยู่ในลักษณะตัวการ เพราะถ้าเป็นตัวการแล้ว ก็มีเหตุสมควรที่จะต้องได้รับโทษจนถึงที่สุด ไม่ควรที่จะได้รับการกันตัวไว้เป็นพยาน เพื่อที่จะไม่ต้องรับโทษใดๆ เลย ดังนั้นในคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้จึงได้มีการกันผู้ร่วมกระทำผิดที่ไม่ใช่ตัวการไว้เป็นพยาน คือ เป็นผู้ช่วยเหลือหรือสนับสนุนเท่านั้น แต่ก็เป็นผู้ที่ทราบเรื่องราวข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทั้งหมดด้วย อีกทั้งในคดีนี้ยังมีพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ที่สามารถนำสืบให้เห็นถึงการกระทำผิดของจำเลยได้เพียงพอที่จะไม่ต้องกันตัวผู้ลงมือกระทำความผิดเป็นพยาน ซึ่งพยานหลักฐานอื่นนั้น ก็สามารถชี้ให้เห็นถึงการกระทำความผิดของจำเลยได้ ดังนั้น ในคดีนี้จึงมีพยานหลักฐานที่เพียงพอแล้วที่จะสามารถรับฟังลงโทษจำเลยได้

4.1.2 คดีหมายเลขแดงที่ 3858 /2547 ของศาลอาญา

ในคดีหมายเลขแดงที่ 3858/2547 นี้ เป็นคำพิพากษาของศาลอาญา ซึ่งเป็นเพียงศาลชั้นต้นเท่านั้น คดีความยังไม่สิ้นสุด แต่ผู้เขียนขอ นำคำพิพากษานี้มาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาตามหัวข้อของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เท่านั้น ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาโดยศาลฎีกาต่อไปได้

ตามคำพิพากษาของศาลอาญาในคดีหมายเลขแดงที่ 3858/2547 นี้ สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 4 และจำเลยที่ 5 เป็นผู้ใช้ จ้าง วาน ให้จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ไปฆ่าผู้ตาย โดยมี นายอนุกุล ธนาการณ เป็นผู้ติดต่อให้จำเลยทั้งหมดได้รู้จักกัน หลังจากนั้น จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 5 และนายอนุกุล ธนาการณ ได้ร่วมกันวางแผนเพื่อที่จะฆ่าผู้ตาย โดยได้ตกลงให้จำเลยที่ 2 เป็นผู้ยิง และจำเลยที่ 3 ทำหน้าที่ เป็นผู้ขับซีรตจักรยานยนต์ในวันเกิดเหตุ จำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ได้ไปที่ร้านขายของชำของนายกมล ณ เอ็งย่อง ซึ่งเป็นร้านที่ผู้ตายมานั่งเป็นประจำ โดยจำเลยที่ 2 ได้ใช้ปืนยิงไปที่ผู้ตายจนถึงแก่ความตาย แล้วได้ขึ้นรถจักรยานยนต์ที่จำเลยที่ 3 เป็นผู้ขับหลบหนีไปทันที หลังจากนั้น เจ้าพนักงานตำรวจได้จับกุมจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ได้ และแจ้งข้อหาว่าร่วมกันฆ่าผู้อื่น ซึ่งจำเลยทั้งสามให้การรับ

สารภาพ และต่อมาได้จับกุมจำเลยที่ 4 และจำเลยที่ 5 ได้ โดยทั้งสองได้ให้การรับสารภาพเช่นเดียวกัน

ศาลอาญาพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 – จำเลยที่ 3 กระทำความผิด ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ส่วนจำเลยที่ 4 และจำเลยที่ 5 มีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ จ้างวาน ให้ผู้อื่นกระทำความผิด ให้ประหารชีวิตจำเลยทั้งห้า แต่จำเลยที่ 1 ถึง จำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 5 ให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวน จึงลดโทษเหลือจำคุกตลอดชีวิต ส่วนจำเลยที่ 4 ให้ลดโทษประหารชีวิต

จากคำพิพากษากฎีกาดังกล่าวข้างต้น มีปัญหาที่จะต้องวิเคราะห์ ดังนี้

1. จากข้อเท็จจริงในคดีนี้ นายอนุกุล ธนาการณ เป็นผู้ที่ติดต่อให้จำเลยที่ 1 รับงานในการจ้าง วาน ฆ่า ผู้ตาย โดยมีจำเลยที่ 4 และจำเลยที่ 5 เป็นผู้ใช้ แต่พนักงานสอบสวนได้กันตัวนายอนุกุล ธนาการณ ไว้เป็นพยานเพื่อที่จะให้นายอนุกุล มาเบิกความเป็นพยานเชื่อมโยงการกระทำของจำเลยทั้งห้าตั้งแต่เริ่มแรก โดยนายอนุกุล ได้ให้การไว้ในชั้นสอบสวน ซึ่งในขณะที่พยานได้ให้การกับพนักงานสอบสวนนั้น เป็นการให้การในฐานะที่พยานตกเป็นผู้ต้องหา ซึ่งจะต้องถูกดำเนินคดีเช่นเดียวกับผู้ต้องหาคนอื่น โดยที่ยังไม่ทราบว่าพนักงานสอบสวนจะกันไว้เป็นพยาน ในกรณีนี้ หมายถึงว่า เป็นกรณีที่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาดำเนินคดีแก่นายอนุกุล ในฐานะผู้ต้องหาตั้งแต่ต้น แต่ก็มี ความจำเป็นที่จะต้องกันนายอนุกุลไว้เป็นพยาน เพราะนายอนุกุลเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดที่มีส่วนร่วมน้อย ไม่ใช่ตัวการที่แท้จริง และในบันทึกคำให้การนี้ มีการยอมรับว่า พยานได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดในคดีนี้ด้วย ซึ่งเป็นข้อหาอุกฉกรรจ์ และร้ายแรง จึงไม่มีเหตุผล และความจำเป็นใดๆ ที่พยานจะต้องให้การเป็นผลร้ายต่อตนเองด้วย ซึ่งการให้การดังกล่าวนี้ อาจจะทำให้พยานถูกดำเนินคดีร่วมกับจำเลยทั้งห้าด้วยก็ได้ และเมื่อพนักงานสอบสวนได้กันตัวนายอนุกุลไว้เป็นพยานแล้ว คำเบิกความของนายอนุกุล เมื่อเปรียบเทียบกับบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวน แล้ว เห็นว่ามีข้อเท็จจริงและสาระสำคัญเหมือนกับคำเบิกความของพยานในชั้นพิจารณาด้วย จึงเชื่อได้ว่านายอนุกุลได้ให้การตามความเป็นจริง ทำให้สามารถรับฟังได้

2. การที่พนักงานสอบสวนได้กันตัวนายอนุกุล ธนาการณ ไว้เป็นพยานนั้น แม้ นายอนุกุลจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง และเคยถูกจับกุมว่าร่วมกระทำความผิดกับจำเลยทั้งห้าในคดีนี้ก็ ตาม แต่เมื่อพนักงานสอบสวนได้กันไว้เป็นพยานแล้ว และนายอนุกุลก็ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลย

ด้วย จึงไม่ต้องห้ามที่โจทก์จะอ้างตัวนายอนุกุลมาเป็นพยานโจทก์ ไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 232 เพราะนายอนุกุลไม่ได้มีฐานะเป็นจำเลย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคำเบิกความของนายอนุกุล รับฟังได้แล้ว ก็ยังจะต้องรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ด้วยเนื่องจากนายอนุกุล เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดร่วมกับจำเลยทั้งห้าซึ่งไม่แน่ว่า คำเบิกความของนายอนุกุล จะเป็นความเป็นจริงหรือเท็จแค่ไหน เพียงใดเพราะนายอนุกุลอาจจะเบิกความปรักปรำจำเลยทั้งห้า เพื่อให้ตนพ้นผิด หรือเพื่อให้ตนเองได้รับโทษน้อยลงก็เป็นได้ ดังนั้น จึงต้องรับฟังคำเบิกความของนายอนุกุลประกอบกับพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ด้วย เพื่อที่จะลงโทษจำเลยได้

3. การที่พนักงานสอบสวนได้กันตัวนายอนุกุล ธนาการณีย์ ไว้เป็นพยานนั้น แล้วนายอนุกุลได้ให้การขัดท้อว่าจำเลยที่ 1 ถึงจำเลยที่ 5 เป็นผู้กระทำความผิด จึงถือได้ว่านายอนุกุล เป็นพยานขัดท้อ เพราะนายอนุกุลเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย แต่พนักงานสอบสวนได้กันนายอนุกุลเป็นพยาน เมื่อนายอนุกุล เบิกความขัดท้อว่า จำเลยที่ 1 ถึง จำเลยที่ 5 เป็นผู้กระทำความผิด คำขัดท้อนั้น สามารถรับฟังได้ แต่จะต้องรับฟังด้วยความระมัดระวัง เพราะนายอนุกุลเป็นหนึ่งในผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย อาจจะทำให้การใส่ร้ายจำเลยคนอื่นก็ได้ จึงต้องรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ด้วย

4. ในคดีนี้ พนักงานสอบสวนได้สอบคำให้การของจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นคนยิงผู้ตาย และจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นคนขับรถจักรยานยนต์ ได้ความว่า จำเลยทั้งสองได้ให้การรับสารภาพทั้งในชั้นจับกุม และชั้นสอบสวนแล้ว ว่าเป็นคนยิงผู้ตายซึ่งบันทึกคำให้การของจำเลยทั้งสองนี้ได้ให้การขัดท้อถึงจำเลยที่ 4 และจำเลยที่ 5 ว่าเป็นผู้ใช้ จ้าง วาน ให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 ไปฆ่าผู้ตาย คำขัดท้อของจำเลยที่ 2 และที่ 3 รับฟังได้ แต่มีน้ำหนักน้อย เพราะเป็นคำขัดท้อที่เกิดจากผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกัน ทำให้ความน่าเชื่อถือลดน้อยลงไป อีกทั้งคำขัดท้อของจำเลยที่ 2 และที่ 3 นี้ยังอยู่ในรูปของพยานบอกเล่า ซึ่งพนักงานสอบสวนเป็นผู้นำสืบถึงบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาที่ได้กระทำในชั้นสอบสวน แต่คำขัดท้อของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่อยู่ในรูปพยานบอกเล่านี้ ก็สามารถรับฟังได้เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้ว่ามีให้รับฟัง ตราบใดที่เป็นพยานที่ได้มาโดยไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 ก็สามารถรับฟังได้ นอกจากนั้น คำขัดท้อของจำเลยที่ 2 และที่ 3 นี้ยังสามารถอ้างมาเป็นพยานโจทก์ได้โดยไม่ขัดกับมาตรา 232 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย เนื่องจาก ในขณะที่สอบคำให้การจำเลยที่ 2 และ ที่ 3 นั้น จำเลยทั้งสองยังไม่ได้มีฐานะเป็นจำเลยแต่อย่างใด

เพราะมาตรา 232 บัญญัติห้ามเฉพาะโจทก์อ้างจำเลยมาเป็นพยานเท่านั้น เมื่อจำเลยที่ 2 และที่ 3 ยังมีได้มีฐานะเป็นจำเลยแล้ว โจทก์ก็สามารถอ้างบันทึกคำให้การของจำเลยทั้งสองมาเป็นพยานได้

แต่อย่างไรก็ตาม บันทึกคำให้การชั้นสอบสวนที่เป็นคำชัดทอดนี้ อยู่ในรูปของพยานบอกเล่า ซึ่งพนักงานสอบสวนเป็นผู้มาเบิกความในชั้นศาล ทำให้คำชัดทอดนี้มีน้ำหนักน้อย เพราะพนักงานสอบสวนไม่ได้เป็นผู้พบเห็นเหตุการณ์มาด้วยตนเอง เป็นแค่เพียงผู้จดบันทึกคำให้การของจำเลยเท่านั้น จึงต้องรับฟังคำชัดทอดนี้ประกบกับพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ด้วย จึงจะลงโทษจำเลยได้ ถ้าฟังแต่คำชัดทอดเพียงอย่างเดียว ยังไม่พอฟังลงโทษจำเลยได้

4.1.3 คำพิพากษากฎีกาที่ 9300 / 2539

ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษากฎีกานี้ สรุปใจความได้ว่า โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกับพวกอีก 2 คน มีเจตนาฆ่าผู้ตาย โดยได้ร่วมกันชกต่อย และคบตีผู้ตายอย่างรุนแรง เป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย โดยฝ่ายโจทก์มีประจักษ์พยานเบิกความยืนยัน คือ นาย ช. แต่ในชั้นศาล โจทก์ไม่ได้ตัวนาย ช. มาเบิกความ ในวันเกิดเหตุ จำเลยกับพวกได้มีปากเสียงทะเลาะกับผู้ตาย แล้วจำเลยกับพวกได้ร่วมกันเข้าชกต่อยผู้ตายหลายครั้ง จนผู้ตายล้มลง ศีรษะฟาดพื้น นาย ช. และ นาย ส. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานเห็นเหตุการณ์แต่ถูกฟ้องคนละสำนวนกับคดีนี้ ได้เข้าห้ามทั้งสองฝ่าย จำเลยกับพวกได้ทำร้ายร่างกายผู้ตายจนถึงแก่ความตาย ในชั้นสอบสวน นาย ช. ได้ให้การว่า จำเลยเป็นคนฆ่าผู้ตาย โดยที่ นาย ช. ก็ไม่ได้มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน และเมื่อรับฟังร่วมกับพยานหลักฐานอย่างอื่น ของโจทก์แล้ว ก็มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยได้ร่วมกับพวกทำร้ายผู้ตายจนเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตายจริง

ศาลฎีกาจึงพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 ให้จำคุก 5 ปี

จากคำพิพากษากฎีกาดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การที่ นาย ส. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานได้เห็นเหตุการณ์ในที่เกิดเหตุทั้งหมดนั้น และได้ถูกฟ้องเป็นจำเลย แต่เป็นคนละสำนวนกับคดีนี้ ดังนั้น โจทก์ในคดีนี้จึงสามารถอ้าง นาย ส. มาเบิกความเป็นพยานโจทก์ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 232 ถึงแม้ว่า นาย ส. จะเป็นจำเลย แต่ก็ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีนี้ เพราะตามบทบัญญัติ

ในมาตรา 232 นั้น ห้ามเฉพาะ การที่โจทก์จะอ้างจำเลยในคดีเดียวกันมาเป็นพยานโจทก์แต่ในกรณีนี้ นาย ส. เป็นจำเลยคนละคดีกับคดีนี้ โจทก์จึงสามารถอ้างนาย ส. มาเบิกความเป็นพยานฝ่ายโจทก์ได้

2. เมื่อนาย ข. ซึ่งเป็นประจักษ์พยานอีกคนหนึ่งเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดแต่พนักงานสอบสวนไม่ได้ตัว นาย ข. มาเบิกความในชั้นศาล คงมีแค่แต่เพียงคำให้การชั้นสอบสวนของนาย ข. ที่พนักงานสอบสวนได้สอบคำให้การไว้เท่านั้น เมื่อมาถึงในชั้นศาล พนักงานสอบสวนจึงได้อ้างส่งบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของนาย ข. เป็นพยาน แม้ว่าบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนนั้น จะเป็นพยานบอกเล่า ก็สามารถรับฟังได้ แต่มีน้ำหนักน้อย ต้องรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นด้วย ซึ่งบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของ นาย ข. นี้ได้ให้การไว้หลังจากเกิดเหตุเพียง 2 วัน ซึ่งถือว่าเป็นคำให้การที่สร้างขึ้นใกล้ชิดกับเหตุการณ์ โดยที่ยังไม่มีโอกาสที่จะแต่งเรื่องเพื่อเป็นการปรักปรำจำเลยได้ ดังนั้น บันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของนาย ข. นี้สามารถรับฟังได้ แต่ต้องมีพยานประกอบอื่นด้วย

4.1.4 คำพิพากษาฎีกาที่ 722/2534

ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษานี้ สรุปใจความได้ว่า โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกับนาย ค. มีเจตนาฆ่าผู้เสียหายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แต่ผู้เสียหายไม่ถึงแก่ความตาย โดยจำเลยมีสาเหตุโกรธเคืองอยู่กับผู้เสียหายอยู่แล้ว ในวันเกิดเหตุ จำเลยได้พาผู้เสียหายออกมานอกบ้านมาพบกับนาย ค. ตรงที่เกิดเหตุ แล้ว นาย ค. ได้ใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหาย ซึ่งประจักษ์พยานคนอื่นก็เบิกความเป็นทำนองเดียวกันว่า เห็นนาย ค. ยิงผู้เสียหาย และไม่มีพฤติการณ์ของจำเลยนอกเหนือไปกว่านี้ โดยในวันเกิดเหตุจำเลยได้พาผู้เสียหายออกมาเพื่อจะว่ากล่าวตักเตือนผู้เสียหายเท่านั้น เพราะไม่ได้คิดว่า จำเลยได้ลงมือทำร้ายผู้เสียหายด้วย เมื่อกรณียังฟังได้ไม่ถนัดว่า จำเลยโกรธเคืองผู้เสียหายถึงขนาดคิดจะฆ่าผู้เสียหายแล้ว พยานโจทก์ยังฟังได้ไม่เพียงพอว่า จำเลยเป็นคนฆ่า ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้เป็นคุณแก่จำเลย และเมื่อคดีฟังไม่ได้ว่าจำเลยร่วมกระทำ ความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย จึงฟังลงโทษจำเลยไม่ได้ (ทั้งนี้พนักงานสอบสวนไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความในชั้นศาล จึงได้อ้างส่งคำให้การชั้นสอบสวนและสำนวนคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 648/2530 ของศาลชั้นต้นที่นายแดงถูกฟ้องเป็นจำเลยอ้างส่งศาลเป็นพยาน โดยนายแดงให้การขัดทอดว่าจำเลยมีส่วนร่วมในการกระทำผิดด้วย)

ศาลฎีกาจึงพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์

จากคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าว มีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ในคดีนี้ พนักงานสอบสวนไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความในศาล แต่โจทก์ก็มีบันทึกคำให้การในชั้นสอบสวนของผู้เสียหายอ้างส่งศาลเป็นพยานแทน จึงเห็นได้ว่า บันทึกคำให้การของผู้เสียหายนี้เป็นพยานบอกเล่า แต่ก็สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ แต่เป็นพยานบอกเล่าที่มีน้ำหนักน้อย ต้องมีพยานอื่นมาสนับสนุน จึงจะสามารถฟังลงโทษจำเลยได้

2. ส่วนบันทึกคำให้การรับสารภาพชั้นสอบสวนของนาย ด. ที่ถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น นาย ด. ได้ให้การขัดท้อดว่าจำเลยมีส่วนร่วมมือยิงผู้เสียหายด้วยเป็นการคำขัดท้อดของผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกัน จึงมีน้ำหนักน้อย แต่คำขัดท้อดนี้ก็ยังสามารถรับฟังได้ ไม่ได้ต้องห้ามตามกฎหมายแต่อย่างใด โดยปกติแล้ว คำขัดท้อดของผู้ต้องหาหรือผู้ร่วมกระทำผิดนั้น ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้รับฟัง เพียงแต่ต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังว่าคำขัดท้อดนั้น มิได้เกิดจากเจตนาเพื่อให้ตนเองพ้นผิดหรือได้รับประโยชน์จากการขัดท้อดนั้นด้วย สำหรับคำขัดท้อดของนายแดงที่ให้การขัดท้อดจำเลยด้วยนั้น สามารถรับฟังได้ แต่ต้องรับฟังประกอบกับพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ด้วย จึงจะสามารถลงโทษจำเลยได้

4.2 ปัญหาในการกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน

การกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน เป็นวิธีการหนึ่งที่พนักงานสอบสวนนำมาใช้ในการสืบสวน เพื่อประโยชน์ในการที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษให้ได้ ซึ่งวิธีการกันผู้ต้องหาเป็นพยานนี้ จะนำมาใช้เมื่อจำเป็นจริงๆ เช่น เป็นคดีอุกฉกรรจ์ และมีความสำคัญมาก แต่คดีดังกล่าวไม่อาจจะหาประจักษ์พยานได้เลย¹ อีกทั้งคดีดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและรู้เห็นกันภายใน หรือเป็นเรื่องที่มีความลับซับซ้อน เกิดในที่ลับ ยากที่บุคคลภายนอกจะล่วงรู้ได้ จึงทำให้พยานหลักฐานได้ลำบาก ดังนั้นพนักงานสอบสวนจึงเห็นสมควรที่จะต้องมีการกันผู้ร่วมกระทำผิดคนใดคนหนึ่งไว้เป็นพยาน เพื่อที่จะให้มีการลงโทษไปถึงผู้ร่วมกระทำความผิดคนอื่นด้วย

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า สิ่งที่เป็นปัญหาในเรื่องการกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยานนั้น ก็คือว่า พนักงานสอบสวนจะกันผู้ต้องหารายใดไว้เป็นพยาน ผู้เขียนจึงใคร่ขอศึกษาจากคำพิพากษาศาลฎีกาประกอบด้วย

¹ สมพร พรหมพิตร, คำอธิบายพยานหลักฐานคดีอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม ; 2537) หน้า 155.

4.2.1 คำพิพากษากฎีกาที่ 5244/2539

คำพิพากษากฎีกานี้ได้เคยกล่าวถึงไว้แล้วในหัวข้อ 4.1.1 แต่ยังมีประเด็นให้พิจารณาในเรื่องการกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยานอีกด้วย ผู้เขียนจึงขอหยิบยกมากล่าวในหัวข้อนี้อีกครั้งหนึ่ง และจะกล่าวโดยสังเขป

ข้อเท็จจริง คือ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 – ที่ 4 และนายบรรจบ ร่วมกันกระทำความผิดออกกฎหมายหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ จำเลยที่ 1 ก่อให้จำเลยที่ 2, ที่ 3, ที่ 4 และนายบรรจบ ร่วมกันกระทำความผิดโดยการจ้าง วาน ไร่ ให้จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และนายบรรจบ ร่วมกันไปฆ่าผู้ตาย หลังจากได้รับการจ้าง วาน ไร่ จากจำเลยที่ 1 แล้ว จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และนายบรรจบ ได้ร่วมกันไตร่ตรอง และวางแผนฆ่าผู้ตาย โดยได้จัดเตรียมอาวุธ และรถยนต์ เป็นยานพาหนะ ในวันเกิดเหตุ ขณะที่ผู้ตายกำลังขับรถยนต์ไปตามถนนเพชรเกษมช่วงกยบุรี – หัวหิน พร้อมด้วยบุตรสาว จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และนายบรรจบ ได้ขับรถยนต์ตามมา และแซงปาดหน้า เป็นเหตุให้ผู้ตายเสียหลัก ต้องหยุดรถกะทันหัน จากนั้น จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 และนายบรรจบ ได้ใช้อาวุธปืนบังคับขู่เชิญพาผู้ตายกับบุตรสาวนั่งรถ ขับกลับไปยังตำบลไร่มะขามอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี แล้วร่วมกันใช้ผ้ารัดคอฆ่าผู้ตาย และใช้มีดแทงผู้ตายหลายครั้ง โดยเจตนาฆ่า เป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย

ข้อวิเคราะห์

จากคำพิพากษากฎีกาที่กล่าวมาข้างต้น พนักงานสอบสวนได้กันตัวนายบรรจบไว้เป็นพยาน ซึ่งนายบรรจบเป็นหนึ่งในผู้ร่วมกระทำความผิดในคดีนี้ด้วยแต่เหตุที่พนักงานสอบสวนเลือกที่จะใช้วิธีการกันผู้ต้องหาเป็นพยานนั้น ก็เนื่องจากในคดีนี้เป็นการกระทำความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษร้ายแรง อีกทั้งได้มีการวางแผนกันมาเป็นอย่างดี โดยที่เป็นเรื่องที่อยู่เห็นกันภายในเฉพาะผู้ร่วมกระทำความผิดเท่านั้น ยากที่จะหาบุคคลภายนอกคนใดที่จะมาเป็นพยานให้เพราะในขณะที่จำเลยทั้งหมดและนายบรรจบได้ลงมือกระทำความผิดนั้น สถานที่ที่ลงมือเป็นสถานที่ที่ห่างไกลจากผู้คน เป็นที่ลับหูลับตา ซึ่งไม่มีประจักษ์พยานคนใดเลยที่เห็นการกระทำความผิดในครั้งนี้

นอกจากนั้น เหตุที่พนักงานสอบสวนเลือกที่จะกันตัวนายบรรจบไว้เป็นพยานนั้น ก็เพราะว่า นายบรรจบเป็นผู้ที่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิด แต่นายบรรจบไม่ได้เป็นผู้

ลงมือฆ่าผู้ตายด้วยตนเอง ผู้ที่ใช้ผ้ารัดคอผู้ตายจนถึงแก่ความตาย คือ จำเลยที่ 4² จึงเห็นได้ว่า นายบรรจบไม่ใช่ตัวการสำคัญในการลงมือกระทำความผิดในครั้งนี้ และหากไม่ได้กันตัวนาย บรรจบไว้เป็นพยานแล้ว ก็จะทำให้ไม่มีพยานอื่นใดอีกที่จะแสวงหามาเพื่อลงโทษจำเลยได้ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ข้อ 257 อีกทั้ง ยังไม่มี ประจักษ์พยานคนใดเลยที่เห็นการกระทำความผิดครั้งนี้ ทำให้พนักงานสอบสวนไม่สามารถ แสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดที่จะมาลงโทษจำเลยคนอื่นได้ จึงต้องมีการกันตัวนายบรรจบไว้เป็น พยาน แต่อย่างไรก็ตาม ฝ่ายโจทก์ก็ต้องมีพยานหลักฐานอื่นมาประกอบ หรืออาจอาศัยถ้อย คำจากผู้ที่ถูกกันไว้เป็นพยานนี้ สืบสาวให้ได้หลักฐานอื่นๆ มาเป็นหลักแก้คดีอีกได้ ศาลถึงจะ รับฟังลงโทษจำเลยได้ เพราะลำพังแต่คำเบิกความของคนที่ถูกกันไว้เป็นพยานเพียงอย่างเดียว ไม่ อาจจะรับฟังลงโทษจำเลยได้

4.3 ปัญหาในกรณีที่ผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานกลับคำให้การในชั้นศาล

เมื่อพนักงานสอบสวนได้กันผู้ต้องหาคนใดไว้เป็นพยานแล้ว ก็ต้องมีการสอบปาก คำพยานนั้น ๆ ซึ่งถือว่าคำให้การในชั้นสอบสวนของพยานนี้ เป็นคำให้การที่อยู่ในระยะเวลาที่ ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งพยานก็เป็นหนึ่งในผู้ร่วมกระทำความผิด ย่อมรู้ข้อเท็จจริงได้ เป็นอย่างดีว่ามี การกระทำความผิดเกิดขึ้น และน่าจะเป็นผู้ที่ให้การได้ตรงกับความเป็นจริงมาก ที่สุด แต่อย่างไรก็ตามในแง่ของการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแล้ว จะต้องมีการนำสืบพยานในชั้น พิเคราะห์ด้วย เพื่อที่ศาลจะได้วินิจฉัยและตัดสินว่า คำให้การของพยานในชั้นสอบสวนเมื่อมา เบิกความในชั้นศาลแล้ว จะรับฟังลงโทษจำเลยได้แค่ไหนเพียงใด

การที่บุคคลที่ถูกกันไว้เป็นพยานได้มาเบิกความในชั้นศาล เป็นพยานฝ่ายโจทก์นี้ แล้วพยานกลับคำ กล่าวคือ พยานเคยให้การไว้ในชั้นสอบสวนเป็นประการหนึ่ง แต่พอมานำมา เบิกความในชั้นศาล กลับเบิกความเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นคนละเรื่องกัน หรือมีการปกปิดไม่เบิก ความทั้งหมด หรือเบิกความที่ไม่เป็นประโยชน์กับฝ่ายที่อ้างพยานนั้นมา ซึ่งการที่พยานกลับเช่น นี้ถือได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัยที่พนักงานอัยการโจทก์หรือพนักงานสอบสวนจะสามารถป้องกันได้ ถึง แม้ว่าจะมีการให้ความคุ้มครองพยานเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากเจตนา ภายในใจของพยานคนนั้น อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดกรณีที่พยานกลับคำ ผลก็คือ จะทำให้พยาน

² ดูข้อเท็จจริงในข้อ 4.1.1 ประกอบ

ใจท้อมีน้ำหนักน้อยลง เพราะการที่พยานกลับคำจะทำให้น้ำหนักในการรับฟังพยานปากนั้นขาดความน่าเชื่อถือ และอาจจะมีผลทำให้ศาลปฏิเสธในการที่จะรับฟังพยานปากนี้ไปเลยก็ได้ ยกเว้นในบางกรณีที่ศาลใช้ดุลพินิจเห็นว่า การที่พยานกลับคำ หรือบิดเบือนให้แตกต่างไปจากที่เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวนนั้น เกิดขึ้นโดยมีเจตนาที่จะช่วยเหลือจำเลย ศาลก็อาจจะรับฟังคำให้การของพยานปากนั้นที่ได้ให้การไว้ในชั้นสอบสวนแทนได้

โดยปกติแล้ว เมื่อพยานกลับคำให้การในชั้นศาล ศาลก็จะรับฟังคำให้การในชั้นสอบสวน เพราะในขณะที่ได้ให้การไว้ นั้น เป็นระยะเวลาที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่พยานยังไม่มีโอกาสที่จะแต่งเติมหรือเปลี่ยนแปลงเรื่องราวให้ผิดไปจากเดิมได้ แต่ก็ไม่เสมอไป เพราะในบางครั้งศาลก็อาจจะรับฟังคำเบิกความที่เกิดขึ้นในชั้นศาล มากกว่าในชั้นสอบสวนก็ได้ เนื่องจากในชั้นสอบสวนเป็นการให้การโดยลำพัง ระหว่างพนักงานสอบสวนและผู้ต้องหาที่ถูกกันเป็นพยาน ซึ่งอาจจะมีการซักถามหรือพูดเป็นเชิงจูงใจให้พยานให้การก็ได้ และในชั้นสอบสวนไม่ได้มีการมาซักค้านของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อที่จะได้รู้ว่าคำให้การนั้นเป็นความจริงหรือเท็จ

อย่างไรก็ตาม ในแง่ของการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแล้ว ศาลก็ต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าควรจะเชื่อตามคำให้การในชั้นสอบสวน หรือคำเบิกความในชั้นศาลมากกว่ากัน ทั้งนี้ทั้งนั้น ศาลก็ต้องพิจารณาพยานหลักฐานอื่น ๆ ประกอบ

ในการที่จะพิจารณาชี้ชัดลงไปว่า พยานกลับคำหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาโดยละเอียด เพราะการที่พยานเบิกความในชั้นศาลไม่ตรงกับที่เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวน อาจะเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น

1. พยานจงใจเบิกความให้บิดเบือนไปจากความเป็นจริง โดยในชั้นสอบสวนพยานได้ให้การตามความเป็นจริง แต่พอมาถึงชั้นศาล พยานกลับเบิกความให้แตกต่างออกไป ฟังเอาความจริงไม่ได้ เรียกว่าเป็นกรณีที่พยานกลับคำโดยแท้ ซึ่งอาจจะเกิดจากพยานถูกอิทธิพลภายนอกบีบบังคับ หรือเกิดความเกรงกลัวผู้กระทำความผิดคนอื่น เป็นต้น

2. ผู้ต้องหาที่ได้กันไว้เป็นพยานนั้นเบิกความในชั้นศาลตามความเป็นจริงแต่ข้อเท็จจริงในชั้นสอบสวนไม่ตรงกับที่พยานเบิกความ เพราะมีการเพิ่มเติมเสริมแต่งข้อเท็จจริงในชั้นสอบสวน เช่น พนักงานสอบสวนมีการซักจูงพยานไปในทางที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ได้จากพยานหลักฐานอื่น เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกันหรือถูกชี้นำไปในทางที่พนักงานสอบสวนต้องการ เมื่อมาถึงชั้นศาลแล้วจึงเบิกความตามความเป็นจริง

3. อาจเกิดจากกรณีที่พยานผู้ร่วมกระทำคามผิดมีความประหม่า ตกใจ หรือเกิดอาการตื่นเต้น เพราะเมื่อพยานให้การไว้ในครั้งแรกในชั้นสอบสวนนั้น อาจจะไม่มีความกดดันใดๆ สามารถให้การได้ตามความเป็นจริง แต่พอมาถึงในชั้นศาล พยานอาจจะเกิดอาการตกประหม่า ไม่กล้าเบิกความ เกิดความกลัว ทำให้เบิกความได้ไม่เต็มที่

ในกรณีที่ 2 และ กรณีที่ 3 นั้น ถือว่าไม่ใช่กรณีที่พยานกลับคำโดยแท้ เมื่อพยานผู้ร่วมกระทำคามผิดเบิกความไม่ตรงกับที่ให้ไว้ในชั้นสอบสวน ศาลก็ต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริง และต้องมีการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ประกอบด้วย แต่สำหรับในกรณีที่ 1 ซึ่งเป็นเรื่องของพยานกลับคำโดยแท้ นั้น การรับฟังพยานหลักฐาน จะถือหลักว่า ถ้าพยานโจทก์ทุกคนกลับคำหมด ซึ่งรวมถึงพยานผู้ร่วมกระทำผิดด้วยแล้ว ก็ย่อมรับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้ แต่ถ้าพยานผู้ร่วมกระทำผิดกลับคำ ส่วนพยานโจทก์อื่นๆ ไม่ได้กลับคำ ก็ต้องพิจารณาดูพยานโจทก์ที่ยังเหลือว่าพอฟังลงโทษจำเลยได้เพียงใดหรือไม่ ถ้าเห็นว่าพอฟังลงโทษได้ ก็ให้ลงโทษจำเลยไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 753/2510 วินิจฉัยว่า คำให้การของพยานโจทก์หนึ่งปากให้การขัดแย้งกับพยานโจทก์ปากอื่น แต่เป็นที่เห็นได้ชัดว่า พยานปากนี้ได้ให้การเพื่อช่วยเหลือจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่า พยานโจทก์ดังกล่าวไม่หักล้างคำพยาน และฟังข้อเท็จจริงตามคำพยานโจทก์ปากอื่นได้

สำหรับคำพิพากษาศาลฎีกานี้ เป็นกรณีที่พยานโจทก์ให้การในชั้นสอบสวนอย่างหนึ่ง พอมาถึงในชั้นศาลได้เบิกความกลับคำผิดไปจากในชั้นสอบสวนเพื่อต้องการช่วยเหลือจำเลย แต่พยานโจทก์ปากอื่นให้การตรงกันว่าจำเลยกระทำความผิด ศาลจึงรับฟังข้อเท็จจริงตามคำพยานโจทก์ปากอื่นได้

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาที่ว่า เมื่อผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานนั้นกลับคำในชั้นศาลแล้วจะนำบุคคลนั้นมาฟ้องใหม่อีกครั้งได้หรือไม่ ซึ่งปัญหานี้จะเห็นได้ว่าเมื่อพนักงานอัยการได้มี

คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีกับผู้ต้องหาคนนั้นโดยกันเป็นพยานแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 146³ และมาตรา 147⁴ ซึ่งทำให้จะกลับมาฟ้องพยานคนนั้นเป็นจำเลยอีกไม่ได้ แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่า การที่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหานั้นเป็นการสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดโดยมีเงื่อนไข กล่าวคือ เป็นเงื่อนไขที่ว่าผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานนี้จะต้องมาเบิกความตามที่ตัวเองได้ให้การไว้ในชั้นสอบสวน จะเบิกความกลับคำ หรือเบิกความที่ไม่เป็นประโยชน์ไม่ได้ และเมื่อเป็นคำสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดโดยมีเงื่อนไขแล้ว จึงเป็นคำสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดที่ไม่เข้าตามมาตรา 146 และมาตรา 147 ทำให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสามารถกลับมาฟ้องผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานเป็นจำเลยได้อีกครั้งหนึ่ง

แต่ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ทางฝ่ายจำเลยอาจจะโต้แย้งได้ว่าการสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดโดยมีเงื่อนไขที่จะกันไว้เป็นพยานนั้น จะกระทำโดยไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 266 คือ อาจจะเกิดจากการหลอกลวง ช่มชู้ หรือจงใจ ฯลฯ ให้พยานให้การ แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่าไม่น่าจะผิดมาตรา 226 เนื่องจากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาที่ถูกกันเป็นพยานได้ให้การด้วยตามสมัครใจเอง เพราะได้ให้การก่อนที่จะมีการกันเป็นพยาน คือ ได้ให้การไว้ในฐานะผู้ต้องหาโดยที่ไม่รู้ว่าตัวเองจะถูกกันไว้เป็นพยาน ทำให้การเบิกความของพยานนั้นเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

4.4 ปัญหาที่ว่าเมื่อพยานผู้ร่วมกระทำผิดเบิกความกลับคำในชั้นศาล มีความผิดอาญาหรือไม่

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในข้อ 4.3 ในเรื่องผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานให้การในชั้นศาลกลับคำจากที่ได้ให้การไว้ในชั้นสอบสวนว่าจะรับฟังได้มากน้อยเพียงใด และในหัวข้อนี้จะพูดถึงเรื่องความผิดจากการที่พยานกลับคำว่ายานจะมีความผิดฐานใดหรือไม่ ตัวอย่างเช่น นายดำ

³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 146 บัญญัติว่า “ให้แจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบ ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไปหรือขอให้ศาลปล่อยแล้วแต่กรณี...”

⁴ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 147 บัญญัติว่า “เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้”

และนายขาวได้ร่วมกันกระทำความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา นายดำถูกพนักงานสอบสวนจับตัวได้ และได้ให้การต่อพนักงานสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาว่า ตนเองไม่ได้ร่วมกระทำความผิดด้วย และยังจำได้ว่าปืนที่ใช้ยิงที่ตกอยู่ในที่เกิดเหตุนั้นเป็นปืนของนายขาว พนักงานสอบสวนจึงเห็นสมควรที่จะกักนายดำไว้เป็นพยาน จึงทำบันทึกปล่อยตัวนายดำไป และให้นายดำลงชื่อรับทราบแล้วจึงสอบปากคำนายดำในฐานะพยานอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งนายดำก็ได้ให้การในฐานะพยานมีข้อเท็จจริง เรื่องราวที่เกิดขึ้นตรงกับที่เคยได้ให้การไว้ในฐานะผู้ต้องหาต่อมาพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องนายดำ เมื่อมาถึงการพิจารณาในชั้นศาล นายดำได้มาเบิกความในชั้นศาลในฐานะพยานโจทก์ แต่นายดำกลับเบิกความว่า อาวุธปืนนั้นไม่ใช่ของนายขาว หรือในทางตรงกันข้ามหากนายดำให้การรับสารภาพในชั้นพนักงานสอบสวนว่าร่วมกันกระทำความผิดกับนายขาว แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่านายดำไม่ใช่ตัวการสำคัญ เป็นเพียงแค่ผู้สนับสนุน อีกทั้งยังไม่มีพยานหลักฐานหรือประจักษ์พยานอื่นใดที่จะมาเอาผิดกับนายดำได้ พนักงานสอบสวนจึงเห็นสมควรให้กักตัวนายดำเป็นพยานแต่เมื่อนายดำมาเบิกความในชั้นศาลกลับปฏิเสธว่าไม่ได้ร่วมกระทำความผิดกับนายขาวแต่อย่างใด จึงเห็นได้ว่า นายดำจะต้องให้การเท็จหรือเบิกความเท็จแน่นอน ในกรณีนี้ คำให้การชั้นสอบสวนของนายดำจะเป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 หรือไม่ หรือหากคำเบิกความของนายดำในชั้นศาลเป็นเท็จ นายดำจะมีความผิดฐานเบิกความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 หรือไม่

ในกรณีดังกล่าว ถ้าคำให้การในชั้นสอบสวนเป็นเท็จ นายดำจะไม่มี ความผิดฐานแจ้งความเท็จเลย เพราะถึงแม้พนักงานสอบสวนจะทำบันทึกปล่อยตัวนายดำให้พ้นจากสภาพการเป็นผู้ต้องหา ซึ่งก็คือการสั่งไม่ฟ้อง ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนมาตรา 142 วรรคสองของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา⁵ ก็ตาม แต่อำนาจของพนักงานสอบสวนนี้ไม่ผูกมัดพนักงานอัยการ ซึ่งพนักงานอัยการอาจจะมีความสั่งฟ้องผู้ต้องหาคนที่พนักงานสอบสวนกักไว้เป็นพยานก็ได้ ดังนั้น ถึงแม้ว่านายดำจะให้การใหม่ต่อพนักงานสอบสวนในฐานะพยาน

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรค 2 บัญญัติว่า "ในกรณีที่เห็นสมควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยตัวหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย"

แต่ก็ไม่ทำให้ความรู้สึกของนายดำที่ว่าเป็นผู้ต้องหาหมดไป แม้คำให้การในฐานะพยานนี้จะเป็นเท็จ ก็ไม่น่าที่จะมีความผิดฐานแจ้งความเท็จ (ดูเจตนา) ชั้นอัยการถูกฟ้องเป็นจำเลย

แต่หากข้อเท็จจริงมีว่า เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องนายดำแล้ว จึงสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนนายดำใหม่ในฐานะพยานโดยถือเป็นการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรคสอง (ก)⁶ เช่นนี้ ในฐานะของนายดำได้เปลี่ยนจากผู้ต้องหาเป็นพยานแล้ว คำให้การของนายดำ จึงเป็นคำให้การในฐานะพยานอย่างแท้จริง หากเป็นความเท็จ ก็น่าที่จะมีความผิดฐานแจ้งความเท็จได้

ในกรณีที่ว่า ถ้าคำเบิกความในชั้นศาลเป็นเท็จแล้ว ไม่ว่าเมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว จะได้สั่งให้พนักงานสอบสวน สอบสวนใหม่ในฐานะพยานหรือไม่ก็ตาม หากคำเบิกความนั้นเป็นเท็จในข้อสำคัญแห่งคดีแล้ว ย่อมมีความผิดฐานเบิกความเท็จด้วย โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าจะได้เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวนในขณะที่ยังมีฐานะเป็นผู้ต้องหาอยู่หรือไม่ เพราะไม่ได้เป็นประเด็นที่จะต้องนำมาพิจารณาในปัญหา

4.5 ปัญหาในการนำคำให้การของบุคคลที่กันไว้เป็นพยานในชั้นสอบสวนมาเบิกความในชั้นศาล โดยไม่มีตัวบุคคลนั้น

ในการดำเนินคดีอาญาในประเทศไทยนั้น การพิจารณาและการสืบพยานในศาลไทยได้ถือตามแบบของระบบคอมมอนลอว์ คือ จะต้องกระทำโดยเปิดเผยและต่อหน้าจำเลย⁷ ฉะนั้น พยานจึงต้องเบิกความต่อหน้าจำเลยด้วย ซึ่งก็รวมไปถึงบุคคลที่ได้ถูกกันไว้เป็นพยานที่อยู่ในฐานะพยานเช่นเดียวกัน เพราะหากว่าพยานไม่ได้มาเบิกความต่อหน้าจำเลยแล้ว คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่มีโอกาสในการซักค้านพยานผู้นั้นถึงข้อเท็จจริงในคดีได้เลย ซึ่งในเรื่อง

⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรค 2 (ก) บัญญัติว่า “เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตรา ก่อน ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้.....วรรคสอง.....ในกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ (ก) สั่งตามความเห็นสมควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป”

⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 วรรคแรก บัญญัติ “การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

การชักค้ำนี้ ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในระบบการสืบพยานในปัจจุบันที่จะบังคับให้พยานพูดความจริง เป็นวิธีที่ถือว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุด และเมื่อพยานไม่ได้มาเบิกความต่อศาล และต่อหน้าจำเลยแล้ว การชักค้ำก็จะกระทำไม่ได้เต็มที่ ก็ยอมทำให้ความน่าเชื่อถือของพยานลดน้อยลงไปด้วย

นอกจากนั้น การที่พยานไม่เบิกความในศาล ทำให้พยานไม่ได้มาสาบานตน จึงไม่มีหลักประกันใดที่จะเชื่อถือได้ว่า ถ้อยคำของบุคคลที่กันไว้เป็นพยานนั้น จะไม่มีการเพิ่มเติมตัดทอนหรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อความนั้นๆ ทั้งนี้ เนื่องจากในระบบการสืบพยาน จะต้องมีการสาบานตนก่อนเบิกความ เมื่อไม่มีการสาบานตนแล้ว ทำให้ความน่าเชื่อถือของคำเบิกความนั้นลดน้อยลง

เมื่อบุคคลที่พนักงานสอบสวนได้กันไว้เป็นพยานไม่สามารถมาเบิกความในชั้นศาลได้ ซึ่งอาจจะเป็นกรณีที่บุคคลนั้นเสียชีวิต หรือเจ็บป่วยจนไม่สามารถมาเบิกความได้ หรือได้หลบหนีไปไม่สามารถตามหาตัวได้ เป็นต้น ในกรณีเหล่านี้ เป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนได้สอบปากคำบุคคลที่ถูกกันไว้เป็นพยานแล้วได้รับรู้ข้อเท็จจริงจากตัวพยานนั่นเอง แต่เมื่อมาถึงในชั้นพิจารณา บุคคลนั้นไม่สามารถมาเบิกความได้ พนักงานสอบสวนจึงนำคำให้การของผู้ที่กันไว้เป็นพยานมาอ่านให้ศาลฟัง ซึ่งถือว่า พนักงานสอบสวนนี้เป็นพยานบอกเล่า เพราะไม่ได้เป็นผู้ที่รับรู้เห็นเหตุการณ์มาด้วยตนเอง เพียงแต่ได้รับการบอกเล่ามาจากคนอื่นอีกทอดหนึ่ง ทำให้ความน่าเชื่อถือจึงลดน้อยลงไปด้วย

อย่างไรก็ตาม ในการรับฟังพยานประเภทนี้ ถ้าหากมีแต่คำให้การชั้นสอบสวน โดยไม่มีตัวพยานผู้ร่วมกระทำผิดที่กันไว้มาเบิกความในศาลแล้ว ศาลก็ยังรับฟังคำให้การนั้นได้ เพียงแต่ว่า จะไม่สามารถรับฟังมาลงโทษจำเลยได้ เนื่องจากพยานดังกล่าวเป็นพยานบอกเล่า ซึ่งมีน้ำหนักน้อย ไม่มีความน่าเชื่อถือแต่ถ้าหากโจทก์มีพยานหลักฐานอื่นประกอบที่มีความน่าเชื่อถือแล้ว ศาลก็สามารถนำมารับฟังลงโทษจำเลยได้ ดังเช่น คำพิพากษากฎีกา ต่อไปนี้

คำพิพากษากฎีกา ที่ 3356/2526 โจทก์ไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความเพราะพนักงานสอบสวนไม่สามารถสอบสวนผู้เสียหายเป็นพยานได้ โจทก์อ้างส่งแต่คำให้การชั้นสอบสวนของพยานที่อ้างว่ารับรู้เห็นเหตุการณ์และจำหน้าคนร้ายได้ ซึ่งเป็นเพียงพยานบอกเล่า คำตำรวจผู้จับ ก็มีแต่ว่า ภริยาผู้เสียหายแจ้งให้จับจำเลย และพยานให้ดูตัว ผู้เสียหายยืนยันว่าจำเลยเป็นคนร้ายยิงผู้เสียหาย คำตำรวจผู้จับก็เป็นพยานบอกเล่า แม้จำเลยให้การรับสารภาพ

ต่อผู้จับ คำรับสารภาพก็เป็นเพียงพยานบอกเล่า เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธ ย่อมไม่อาจรับฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3065/2526 โจทก์ไม่ได้ตัวผู้เสียหายทั้งสาม ซึ่งเป็นพยานสำคัญที่รู้เห็นว่าจำเลยกระทำความผิดมาสืบในชั้นศาล คงมีแต่บันทึกคำให้การของพยานเหล่านี้ ในชั้นสอบสวนส่งเป็นพยานเท่านั้น คำให้การในชั้นสอบสวนจึงเป็นพยานบอกเล่า จะรับฟังได้แต่เพียงเป็นพยานประกอบคำเบิกความของพยานในชั้นศาล เมื่อคำเบิกความของพยานโจทก์ในชั้นศาลไม่มีผู้ใดรู้เห็นจำเลยกระทำความผิด คงมีแต่บันทึกการจับกุม และคำให้การในชั้นสอบสวนของพยาน จึงไม่พอฟังลงโทษจำเลยได้ แม้จำเลยจะมีได้สืบพยาน ก็เป็นภาระหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสืบพิสูจน์ให้เห็นถึงความผิดของจำเลย หาใช่เป็นหน้าที่ของจำเลยไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1072/2534 โจทก์ไม่มีพยานที่รู้เห็นในขณะกระทำความผิดมาเบิกความ คงมีแต่คำให้การของผู้เสียหายและ ล. ที่ให้การต่อพนักงานสอบสวน และมีคำเบิกความของพนักงานสอบสวนรับรองว่าได้สอบปากคำผู้เสียหายและ ล. ไว้ พยานโจทก์จึงมีแต่พยานบอกเล่าโดยไม่มีพยานอื่นใดประกอบ ไม่เป็นหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่าจำเลยกระทำตามที่บอกเล่า แม้โจทก์จะนำสืบและส่งคำให้การของผู้เสียหายกับ ล. ต่อศาล โดยจำเลยมิได้คัดค้านว่าข้อความในเอกสารไม่ถูกต้อง ก็ไม่อาจถือได้ว่า เหตุการณ์เป็นจริงดังที่ผู้เสียหาย และ ล. ให้การ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5394/2534 โจทก์ไม่ได้ตัวผู้เสียหายมาเบิกความเป็นพยาน คงมีแต่ จ. เบิกความว่า ผู้เสียหายได้เล่าให้ฟังว่า จำเลยใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหาย กับมีคำให้การชั้นสอบสวนของผู้เสียหาย และบันทึกการชี้ตัวจำเลยเป็นพยานซึ่งล้วน แต่เป็นพยานบอกเล่า มีน้ำหนักน้อย ไม่อาจฟังลงโทษจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 771/2536 คำให้การชั้นสอบสวนของพยานที่โจทก์ไม่สามารถนำมาเบิกความในชั้นพิจารณาได้ เป็นแต่เพียงพยานบอกเล่า มิได้ทำต่อหน้าศาลและต่อหน้าจำเลย เป็นคำให้การที่พยานมิได้สาบานตนตามลัทธิศาสนาต่อหน้าศาล มิได้ผ่านการถามค้านเพื่อกระจายข้อเท็จจริงสำหรับค้นคว้าหาความจริงโดยละเอียดตามกระบวนการ ความ จึงมีน้ำหนักน้อยในการที่ศาลจะรับฟัง

จากคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า คำให้การของพยานในชั้นสอบสวนที่นำมารับฟังเป็นคำเบิกความในชั้นศาล โดยไม่มีตัวพยานคนนั้นมาเบิกความด้วย ถือเป็นพยานบอกเล่า ซึ่งผู้ที่มาเบิกความคือพนักงานสอบสวน ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงถือว่าเป็นพยานบอกเล่า โดยศาลฎีกาได้วินิจฉัยว่า ไม่มีบทกฎหมายใดห้ามมิให้ศาลรับฟังคำให้การชั้นสอบสวนของพยานเพื่อประกอบการพิจารณา ส่วนจะรับฟังได้เพียงใดหรือไม่สุดแต่เหตุผลของแต่ละเรื่อง⁸ และในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 95 ก็มีได้ห้ามโดยเด็ดขาดมิให้รับฟังพยานบอกเล่าเสียทีเดียว โดยพยานบอกเล่าที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลยิ่งกว่าคำให้การในชั้นศาล ศาลย่อมใช้ดุลพินิจรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นได้ แต่ถ้ามีเพียงคำให้การในชั้นสอบสวนของพยานเพียงอย่างเดียวแล้วศาลจะนำมารับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ ปัญหาในเรื่องที่ว่าผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานแล้วไม่สามารถนำตัวมาเบิกความในชั้นศาลได้ ยังไม่มีปรากฏมากนัก เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการคุ้มครอง และดูแลจากพนักงานสอบสวนเป็นอย่างดี เพราะถือว่าเป็นพยานปากสำคัญที่จะสามารถนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แต่ถ้าหากว่าเกิดกรณีที่ไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานมาเบิกความในชั้นศาลได้จริง ก็สามารถให้หลักเกณฑ์ในเรื่องการรับฟังพยานบอกเล่าตามที่กล่าวมาข้างต้นได้ แต่ศาลก็จะพิจารณาเป็นรายกรณีไปว่า จะสามารถรับฟังคำบอกเล่าจากพนักงานสอบสวนได้หรือไม่ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว ศาลก็จะรับฟังคำพยานบอกเล่าจากพนักงานสอบสวน เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับฟังคำบอกเล่าจากผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยาน แต่จะนำมารับฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้หรือไม่ นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

4.6 ปัญหาและแนวทางแก้ไขในกรณีที่มีการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยาน และรอเบิกความในชั้นพิจารณาของศาล

ก่อนที่จะได้กล่าวถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขในกรณีที่มีการกันผู้ต้องหาไว้เป็นพยาน และรอเบิกความในชั้นพิจารณาของศาลนั้น ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องคดี ไปจนถึงชั้นพิจารณาในศาลโดยสังเขป เพื่อที่จะได้ทราบถึงความเป็นมาของปัญหาในหัวข้อนี้

⁸ คำพิพากษาฎีกาที่ 3620/2524

ในการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องคดี เป็นการดำเนินการทั้งปวงของเจ้าพนักงานก่อนการยื่นฟ้อง อันได้แก่ การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการดำเนินการของพนักงานอัยการก่อนการยื่นฟ้อง ซึ่งผู้กล่าวหาอาจเป็นเอกชนทั่วไป หรือเป็นเจ้าพนักงานก็ได้ ในกรณีที่เอกชนเป็นผู้กล่าวหา เอกชนอาจกล่าวหาต่อเจ้าพนักงาน อันได้แก่การร้องทุกข์หรือการกล่าวโทษ หรืออาจกล่าวต่อศาลโดยตรงเลยก็ได้โดยไม่ต้องผ่านเจ้าพนักงานเลยก็ได้ คือ เป็นการฟ้องคดีอาญาโดยผู้เสียหาย⁹ หลังจากนั้น พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วทำความเห็นส่งพนักงานอัยการเพื่อสั่งคดี พนักงานสอบสวนอาจจะมีความเห็นควรสั่งฟ้อง หรือควรสั่งไม่ฟ้องก็ได้ ซึ่งไม่เป็นการผูกมัดพนักงานอัยการที่อาจจะมีความเห็นเหมือนหรือต่างไปจากพนักงานสอบสวนก็ได้

หลังจากได้มีการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องคดีเสร็จแล้ว ก็จะมาถึงขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาภายหลังฟ้องคดี โดยเริ่มจากพนักงานอัยการหรือผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องต่อศาล จนมาถึงการพิจารณาในศาลที่จะต้องมีการสืบพยานฝ่ายโจทก์และจำเลย ซึ่งในขั้นตอนของการสืบพยานนี้ จะมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ 4.6 เนื่องจากบุคคลที่ได้ถูกกันไว้เป็นพยานไม่ว่าจะถูกกันไว้ในชั้นสอบสวนหรือในชั้นพนักงานอัยการ และรอเพื่อมาเบิกความในชั้นศาลนั้น จะต้องใช้ระยะเวลาานาน บางครั้งอาจจะเป็นเวลาหลายเดือน เพราะขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมมีหลายขั้นตอน ซึ่งอาจจะทำให้บุคคลที่ถูกกันไว้เป็นพยานเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย หรือกลัวว่าจะโดนข่มขู่ต่าง ๆ นานา และอาจจะทำให้พยานเบิกความได้ไม่เป็นประโยชน์กับฝ่ายโจทก์ด้วย ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะให้นำวิธีการสืบพยานล่วงหน้า ทั้งในกรณีก่อนที่จะมีการฟ้องคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 237 ทวิ และในกรณีที่ได้มีการฟ้องคดีไว้แล้ว ตามมาตรา 173/2 วรรค 2 ประกอบด้วย มาตรา 55/1 มาใช้บังคับ

ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการฟ้องคดีนั้น หากจะให้มีการสืบพยานบุคคลที่ถูกกันไว้เป็นพยาน ก็จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 237 ทวิ วรรค 1 ซึ่งบัญญัติว่า "ก่อนฟ้องคดีต่อศาล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานบุคคลจะเดินทางไปนอกราชอาณาจักร ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง หรือเป็นบุคคลมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณาคดี หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการยุ่งเหยิงกับพยานนั้นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันเป็นการยากแก่การนำพยานนั้นมา

⁹ คณิต ณ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ ๖ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน 2546), หน้า 34.

สืบในภายหน้า พนักงานอัยการโดยตนเอง หรือโดยได้รับคำร้องขอจากผู้เสียหาย หรือจากพนักงานสอบสวน จะยื่นคำร้องโดยระบุการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่า ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้สืบพยานนั้นไว้ทันทีก็ได้.....” จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล พนักงานอัยการโดยตนเอง หรือโดยได้รับคำร้องขอจากผู้เสียหาย หรือจากพนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อขอให้มีการสืบพยานผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานก่อนก็ได้ โดยอาศัยเหตุที่ว่า มีเหตุจำเป็นอันเป็นการยากแก่การนำพยานนั้นมาสืบในภายหน้า เนื่องจากพยานอาจจะเกิดความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัยในระหว่างรอที่จะเบิกความในชั้นศาล ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาานกว่าจะถึงวันสืบพยาน ทำให้ระหว่างนั้นผู้เสียหายหรือพนักงานสอบสวนเกรงว่าพยานจะถูกข่มขู่ หรือจะหลบหนี ทำให้ไม่ได้ตัวพยานมาเบิกความในภายหน้า ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะให้มีการสืบพยานผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานล่วงหน้าก่อนที่จะมีการฟ้องคดีได้ โดยถือว่ามีเหตุจำเป็นอันเป็นการยากแก่การนำพยานมาสืบในภายหน้า

สำหรับในกรณีที่ได้มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว มาตรา 173/2 วรรค 2 บัญญัติว่า “ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอ ศาลจะมีคำสั่งให้สืบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญในคดีไว้ล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดวันนัดสืบพยานก็ได้” ตามบทบัญญัติมาตรานี้จะแตกต่างจากมาตรา 237 ทวิ คือ ในมาตรา 173/2 วรรค 2 นั้น ถึงแม้ว่าจะไม่มีคู่ความฝ่ายใดร้องขอให้มีการสืบพยานล่วงหน้า แต่ถ้ามีความจำเป็น ศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการสืบพยานหลักฐานนั้นไว้ก่อนก็ได้ เช่น กรณีที่ผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานเป็นเด็กหรือเยาวชน ซึ่งอาจจะจดจำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ไม่นาน เป็นต้น การสืบพยานหลักฐานล่วงหน้าตามมาตรา 173/2 วรรค 2 นี้ เป็นบทบัญญัติที่กว้างกว่ามาตรา 237 ทวิ คือ ตามมาตรา 237 ทวิ ให้สืบพยานบุคคลได้ก่อนฟ้องเท่านั้น ไม่อาจขอสืบพยานเอกสารหรือพยานวัตถุไว้ก่อนได้ แต่ตามมาตรา 173/2 วรรค 2 นี้ ศาลจะให้สืบพยานเอกสารและพยานวัตถุไว้ก่อนก็ได้ และบทบัญญัติในมาตรา 173/2 วรรค 2 ยังได้ให้เหตุผลที่จะให้มีการสืบพยานล่วงหน้าว่า ต้องเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ซึ่งก็รวมไปถึงกรณีที่ผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานกำลังจะถึงแก่ความตาย ก็เห็นสมควรให้มีการสืบพยานล่วงหน้าได้ แม้ว่าจะเป็นการสืบลับหลังจำเลยก็ตาม ก็เพราะเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ซึ่งพยานคนนั้น อาจจะเป็นพยานที่มีความสำคัญมากในคดีนั้น ถ้าไม่ได้สืบพยานไว้ล่วงหน้า ก็อาจจะทำให้เสียความยุติธรรมไปได้

นอกจากแนวทางการแก้ไขตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ยังมีแนวทางในการให้ความคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 ออกมาบังคับใช้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่พยานในเรื่องความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของพยาน ทั้งก่อน ขณะ และหลังมาเป็นพยาน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานสามารถได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวด้วย เพราะผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยาน เป็นผู้ที่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดมากที่สุด ย่อมจะเป็นพยานคนสำคัญในการที่จะนำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิดที่เป็นตัวการได้ หากบุคคลดังกล่าวไม่ได้รับความปลอดภัย ไม่ว่าจะโดยการกระทำที่เป็นการข่มขู่ หรือ หลอกลวง หรือ กระทำโดยวิธีการใด ๆ ที่จะเป็นการทำให้พยานไม่สามารถมาเบิกความ หรือเบิกความไปโดยไม่เป็นประโยชน์กับฝ่ายที่อ้างพยานมาแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเสียหายต่อคดี จนอาจจะไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะให้ผู้ต้องหาที่ถูกกันไว้เป็นพยานได้รับความคุ้มครองอย่างดีที่สุด อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา 244 ที่บัญญัติว่า "บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ"

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546 มาตรา 6 เป็นมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน บัญญัติว่า "ในกรณีที่ยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้อำนาจฟ้องคดีอาญา ศาลหรือสำนักงานคุ้มครองพยาน แล้วแต่กรณี อาจจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ และในกรณีจำเป็นบุคคลดังกล่าวจะขอให้เจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยให้ความคุ้มครองแก่พยานได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย" และในวรรค 3 บัญญัติว่า "การคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย ให้รวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย เว้นแต่พยานจะไม่ให้ความยินยอมและการปกปิดมิให้มีการเปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแก่สถานะและสภาพของพยาน และลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง นอกจากมาตรการทั่วไปที่ใช้ในการคุ้มครองพยานแล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ยังมีมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานด้วย แต่มาตรการพิเศษนี้จะใช้บังคับแต่เฉพาะคดีที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 (1) – (6) เท่านั้น

อนึ่ง นอกจากการให้ความคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว ยังมี การให้ความคุ้มครองรวมไปถึงสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานซึ่งมีผลต่อการที่พยานจะมาเป็นพยาน อาจไม่ได้รับความปลอดภัย และพยานได้ร้องขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตราการทั่วไป หรือมาตรการพิเศษในการ คุ้มครองพยานมาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวได้ เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะไม่ให้ความยินยอม ดังที่ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 และมาตรา 11

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นได้ว่า การกันผู้ต้องหาเป็นพยานถือว่าเป็นพยาน บุคคลที่สำคัญ ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีความผิดหรือบริสุทธิ์ การให้ถ้อยคำของพยานแก่ พนักงานสอบสวน หรือการเบิกความของพยานแก่ศาล ถือเป็นปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญยิ่งใน ฐานะพลเมืองดี ในอันที่จะทำให้เกิดความยุติธรรม ดังนั้น พยานบุคคลจึงสมควรได้รับความคุ้มครองเพื่อให้ได้รับความปลอดภัยมากที่สุดในการที่มาเป็นพยาน¹⁰

4.7 ปัญหาในกรณีที่มีการนำผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานมาเบิกความในชั้นศาล และภายหลังจะกลับมาฟ้องบุคคลดังกล่าวอีกครั้ง

จากปัญหาที่ได้ยกขึ้นมานี้ ผู้เขียนใคร่ขอนำคำพิพากษาฎีกาที่ 948/2510 มา ศึกษาประกอบ

คดีนี้เป็นคดีระหว่างพนักงานอัยการ โจทก์ และ พลเอกสุรจิต จารุเศรณี กับ พวกเป็นจำเลย

ประเด็นในคดีที่ฟังเป็นยุติแล้ว คือ เดิมนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ผู้ต้องหาใน คดีนี้ได้เป็นผู้เสียหายเข้าแจ้งความร้องทุกข์ โดยกล่าวหาว่า พลเอกสุรจิต จารุเศรณี กับพวก ได้ ร่วมกันเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวนจึงได้ดำเนินคดีตามข้อกล่าวหา ซึ่งต่อมาพนักงานอัยการได้มีคำสั่งฟ้อง พลเอก สุรจิต จารุเศรณี กับพวก เป็นจำเลย ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานเรียกและรับสินบน โดยจำเลยได้ ร่วมกันเรียกเงินจากนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการที่พลเอกสุรจิต จารุเศรณี

¹⁰ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จักรวรรดิพิมพ์, 2544), หน้า 293.

จะสั่งอนุญาตให้นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ เข้าอาศัยหรือทำประโยชน์เป็นการชั่วคราวในป่าสงวน เป็นผลให้นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ให้เงินจำเลยไป

จากข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น พนักงานสอบสวนได้กัมนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ผู้ต้องหาในคดีนี้เป็นพยาน และนำตัวไปเบิกความในชั้นศาล จนในที่สุดศาลฎีกาได้พิพากษาลงโทษพลเอกสุรจิต จารุเศรณี ฐานเป็นเจ้าพนักงานเรียกและรับสินบน และพิพากษาลงโทษจำเลยอีก 2 คน ฐานเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานเรียกและรับสินบน ต่อมาพนักงานสอบสวนได้ดำเนินคดีแก่นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ในข้อหาให้สินบนเจ้าพนักงานในเรื่องเดียวกัน และมีความเห็นควรสั่งฟ้องในความผิดดังกล่าว แต่พนักงานอัยการได้มีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง โดยเห็นว่าคดีขาดพยานหลักฐาน เนื่องจากไม่ได้พยานบุคคลที่รู้เห็นในประเด็นที่นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ นำทรัพย์สินไปให้พลเอกสุรจิต จารุเศรณี มาเป็นพยานใหม่ในคดีนี้ และนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ได้ถูกกัณไว้เป็นพยานในคดีที่พลเอกสุรจิต จารุเศรณี กับพวกถูกฟ้อง จึงถือได้ว่านายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ได้มาเป็นพยานให้แก่รัฐจนศาลมีคำพิพากษาลงโทษพลเอกสุรจิต จารุเศรณี กับพวกไปแล้ว ซึ่งในเรื่องความยุติธรรมแล้ว นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ย่อมจะไม่ถูกดำเนินคดีอีก เพราะหากผู้ต้องหาที่ถูกกัณเป็นพยานจะต้องถูกดำเนินคดีอีกครั้ง ก็จะทำให้เกิดความเกรงกลัวที่จะไม่มีผู้ใดกล้าร้องเรียน หรือกล่าวโทษเจ้าพนักงานว่ากระทำการทุจริตอีก

จากที่ได้ศึกษาคำพิพากษาศาลฎีกานี้แล้ว จะเห็นได้ว่า เหตุที่ต้องมีการกัมนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ เป็นพยานในคดีนี้ คือ เนื่องจากคดีนี้เป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานเรียกและรับสินบน ซึ่งเป็นความผิดที่ไม่มีประจักษ์พยานอยู่ในขณะเกิดเหตุ อีกทั้งยังเป็นเรื่องที่รู้เห็นเฉพาะผู้ร่วมกระทำความผิดด้วยกันเอง ไม่มีบุคคลภายนอกที่ร่วมรู้เห็นด้วย จึงเป็นการยากในการที่จะหาประจักษ์พยานมายืนยันการกระทำความผิดของผู้ร่วมกระทำผิดทั้งหมดได้ พนักงานสอบสวนจึงต้องกัณผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกันเป็นพยาน เพื่อที่จะให้มีการลงโทษผู้กระทำผิดคนอื่นได้ ถึงแม้ว่านายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ จะมีความผิดฐานเป็นผู้ให้สินบนแก่เจ้าพนักงาน แต่ตามประมวลกฎหมายอาญาได้มีบทบัญญัติของโทษเจ้าพนักงานผู้รับสินบนหนักกว่าราษฎรผู้ให้สินบน จึงเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งที่จะปราบปรามเจ้าพนักงานมากกว่า ดังนั้น ในการกัณผู้ต้องหาเป็นพยานจึงเห็นควรที่จะกัณบุคคลที่ได้กระทำความผิดน้อยกว่าแต่ยังไม่ถึงระดับตัวการเป็นพยาน

สำหรับในประเด็นที่พนักงานสอบสวนจะกลับมากัณนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ เป็นจำเลยในข้อหาเป็นผู้ให้สินบนอีกครั้งหนึ่งนั้น ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการไม่สมควร เพราะนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ได้ถูกกัณไว้เป็นพยานแล้ว และพนักงานอัยการได้มีคำสั่งไม่ฟ้อง

นายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ซึ่งถือได้ว่าเป็นคำสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 147 ที่บัญญัติว่า "เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหา นั้นได้" จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คำสั่งไม่ฟ้องนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ที่พนักงานอัยการได้มีคำสั่งนั้น ถือว่าเป็นคำสั่งไม่ฟ้องเด็ดขาด ตามมาตรา 147 ซึ่งทำให้พนักงานสอบสวนไม่สามารถกลับมาฟ้องนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ ได้อีก นอกจากนั้นการที่พนักงานสอบสวนจะกลับมาฟ้องนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณ อีกครั้งนั้น ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่นายสมฤกษ์ด้วย เพราะนายสมฤกษ์ กิตติสุวรรณได้ให้การที่เป็นประโยชน์กับพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ตลอดจนศาลยุติธรรมแล้ว จนศาลได้มีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดไปแล้ว และหากจะมีการฟ้องผู้ต้องหาที่กันไว้เป็นพยานอีก ต่อไปก็อาจจะไม่มีผู้ใดกล้ามากล่าวโทษเจ้าพนักงานว่ากระทำการทุจริต เพราะเกรงว่าตนเองจะถูกฟ้องคดีอีกได้